

ประกาศกรมการท่องเที่ยว

เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

พ.ศ. ๒๕๕๔

เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการปรับปรุงชื่อหน่วยงาน ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๓ และการปรับปรุงภารกิจของกรมการท่องเที่ยวตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของกรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านบริการท่องเที่ยว การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาเครือข่ายเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ จึงออกประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวด ๑

บทนิยาม

ข้อ ๔ บทนิยามในประกาศนี้

“โฮมสเตย์ไทย” หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ที่นักท่องเที่ยวจะต้องพักร่วมกับเจ้าของบ้าน ญาติพี่น้องกัน โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ชั่วคราว ซึ่งมีจำนวนไม่เกิน ๔ ห้อง มีผู้พักรวมกันไม่เกิน ๒๐ คน โดยมีค่าตอบแทน และจัดบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม ซึ่งเป็นไปตามบทนิยามคำว่า “โรงแรม” แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ตามหลักเกณฑ์ที่กรมการท่องเที่ยว กำหนด

“มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” หมายถึง โฮมสเตย์ที่จัดบริการอยู่ในระดับมาตรฐาน ๑๐ ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่พัก อาหาร ความปลอดภัย อธิปไตยไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก รายการนำเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และการประชาสัมพันธ์ ตามประกาศฉบับนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

หมวด ๒

มาตรฐานและตัวชี้วัด

ข้อ ๕ ดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ๑๐ ด้าน

๓๑ ดัชนีชี้วัด

มาตรฐานที่ ๑ ด้านที่พัก

- ๑.๑ ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน
- ๑.๒ ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย
- ๑.๓ มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด
- ๑.๔ มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน

มาตรฐานที่ ๒ ด้านอาหาร

- ๒.๑ ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร
- ๒.๒ มีน้ำดื่มที่สะอาด
- ๒.๓ ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด
- ๒.๔ ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกสุขลักษณะ

มาตรฐานที่ ๓ ด้านความปลอดภัย

- ๓.๑ มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- ๓.๒ มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๔ ด้านอภิปาัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก

- ๔.๑ การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย
- ๔.๒ การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน

มาตรฐานที่ ๕ ด้านรายการนำเที่ยว

- ๕.๑ มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน
- ๕.๒ ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว
- ๕.๓ เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

มาตรฐานที่ ๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๖.๑ มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง

๖.๒ มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว

๖.๓ มีแผนงาน หรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว และลดสภาวะโลกร้อน

๖.๔ มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

มาตรฐานที่ ๗ ด้านวัฒนธรรม

๗.๑ การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

๗.๒ การรักษาวินัยชุมชน คงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

มาตรฐานที่ ๘ ด้านการสร้างคุณค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน

๘.๑ ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

๘.๒ มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

มาตรฐานที่ ๙ ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์

๙.๑ มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน

๙.๒ มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์

๙.๓ กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ

๙.๔ มีการกระจายและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

๙.๕ ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงินล่วงหน้า

๙.๖ รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน

มาตรฐานที่ ๑๐ ด้านการประชาสัมพันธ์

๑๐.๑ มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน

๑๐.๒ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

หมวด ๓

วิธีการและเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ข้อ ๖ การยื่นขอขึ้นทะเบียนและการตรวจสอบเบื้องต้น ให้เป็นไปตามที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

ข้อ ๗ การวัดเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยแบบค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) หรือค่าร้อยละ โฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจะต้องมีระดับค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) เฉลี่ยรวมของทุกค่าทั้ง ๑๐ มาตรฐาน จะต้องมียุทธศาสตร์คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากค่าจำนวนเต็ม ๕ หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ จากค่าจำนวนเต็ม ๑๐๐

ข้อ ๘ การตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้เป็นไปตามหลักการและวิธีการประเมินตามที่กำหนดในประกาศกรมการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ข้อ ๙ โฮมสเตย์ไทยที่ได้รับมาตรฐานจะถูกประเมิน เมื่อครบอายุการรับรองมาตรฐาน ๓ ปี และยื่นขอรับรองมาตรฐานใหม่

การประเมิน หากมีระดับคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานจะถูกถอดถอนการรับรองมาตรฐาน พร้อมทั้งต้องส่งคืนเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และหนังสือรับรองต่อกรมการท่องเที่ยว

หมวด ๔

ตราสัญลักษณ์

ข้อ ๑๐ โฮมสเตย์ไทยที่ผ่านการประเมินและได้มาตรฐาน จะได้รับเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พร้อมหนังสือรับรองซึ่งแสดงความเป็นมาตรฐาน ตามที่กำหนดในระเบียบกรมการท่องเที่ยวว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยผู้ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีสิทธิใช้ตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

หมวด ๕

การพิจารณาเรื่องร้องเรียน และอุทธรณ์

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้ให้บริการ ได้รับความเสียหายจากการกระทำของโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ผู้ให้บริการสามารถร้องเรียนโดยจัดทำเป็นหนังสือร้องเรียน ขอให้ถอดถอนความเป็นมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ต่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยวได้

ข้อ ๑๒ เมื่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้รับหนังสือร้องเรียนจากผู้ให้บริการตามข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยว แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้น โดยให้คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันและรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กรมการท่องเที่ยวจะแจ้งให้ผู้ให้บริการ (ผู้ร้องเรียน) และโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียน ได้รับทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้มีผลการพิจารณา

ข้อ ๑๔ หากผู้ให้บริการ (ผู้ร้องเรียน) หรือโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งถูกร้องเรียน ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ผลการพิจารณาของคณะกรรมการได้ โดยจัดทำเป็นหนังสืออุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

ข้อ ๑๕ เมื่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้รับหนังสืออุทธรณ์จากผู้ให้บริการ (ผู้ร้องเรียน) หรือโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียนแล้วแต่กรณี แจ้งเหตุไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยวแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้น (ชุดใหม่) โดยให้คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงภายในสามสิบวัน และรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง (ชุดใหม่) เสนอ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กรรมการท่องเที่ยวจะแจ้งให้ผู้ใช้บริการ (ผู้ร้องเรียน) และโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียนได้รับทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ คณะกรรมการได้มีผลการพิจารณา ผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้ถือเอาเสียงข้างมากและให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

สุพล ศรีพันธุ์

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว